

Szikora Veronika[1]: Az eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG) társasági forma megszűnése Ausztriában

Debreceni Jogi Műhely, 2009. évi (VI. évfolyam) 1. szám (2009. január)

I. Bevezetés

A német és az európai kereskedelmi jogi reformok és a megváltozott gazdasági követelmények indukálták azt a folyamatot, amelynek eredménye a 2005-ös osztrák kereskedelmi jogot módosító törvény (Handelsrechts-Änderungsgesetz 2005), amely számos területen megreformálta a német Kereskedelmi Törvénykönyvet (Handelsgesetzbuch), amely az UGB hatálybalépéséig Ausztriában is hatályban volt.

Az osztrák társasági (kereskedelmi) jogban hosszú évtizedekig a német szabályokat is alkalmazták. Az Unternehmensgesetzbuch (UGB) 2007. január elsején hatályba lépett Ausztriában.

A Kereskedelmi Törvénykönyvet (HGB), amely az UGB bevezetéséig Németországban és Ausztriában egyaránt hatályban volt, a kereskedelmi jog módosítása során csupán csak kiegészítették, a vállalkozási jog teljes újrakodifikálását azonban mellőzték. Így az UGB nem rekodifikációnak, inkább a HGB renoválásának tekinthető (még a HGB szakaszainak számozását is meghagyták). Ha nem is egy önálló kodifikációs eredmény, hanem „csak” egy novelláris módosítás, jelentős változásokat hozott. Az UGB hatálybalépésének folyamányaként közel harminc törvényt módosítottak. Bizonyos vállalkozásokra vonatkozó szabályokat továbbra is a külön-törvényekben találhatjuk meg.

Az osztrák társasági (vállalkozási) jog is nagyon szerteágazó, szinte nem hagy érintetlenül egyetlen jogterületet sem, spektruma kifejezetten nagy. Hasonlóan a német joghoz, a társasági formákra vonatkozó joganyagot nem egy egységes „társasági törvénykönyv” öleli fel, hanem azt az Osztrák Polgári Törvénykönyvből (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB), a 2007. január elsején hatályba lépett Vállalkozási Törvénykönyvből (Unternehmensgesetzbuch, UGB) és egyéb jogszabályokból ismerhetjük meg. [2]

Az UGB hatálybalépése előtti kereskedelmi- és társasági jogi külön-törvények miatt [Például: Handelsgesetzbuch (HGB), Gesetz über die Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbHG), Aktiengesetz (AktG), Erwerbsgesellschaftengesetz (EGG)] az ABGB 1175. és az azt követő szakaszok sokat vesztek alkalmazási területükből, szinte csak a külön-törvények hézagait töltötték meg tartalommal.[3]

Az osztrák magánjog reformjának kiemelkedő jelentőségű lépése a kereskedelmi jogi reform. Az osztrák kereskedelmi jogi reform a HGB 1938-as bevezetése óta a jogterület legátfogóbb módosítását eredményezte. Annak az osztrák törekvésnek, amely a német joggal szembeni önállóságra vágyott, nagy eredménye az UGB.

Azontúl, hogy a törvény neve HGB-ről UGB-re változott, lényegi módosításokat is magával vont az UGB bevezetése, egyrészt a dogmatikai megközelítésben, másrészt az egyes jogintézmények konkrét szabályaiban.[4]

Igen jelentős a személyegyesítő társaságokat érintő módosítás, az alábbiakban

II. Az Eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG) társasági jogi forma szabályozása az UGB hatálybalépése (2007. jan. 1.) előtt

Míg az osztrák közkereseti társaságok (OHG) és a betéti társaságok (KG) azonosak voltak a német HGB-ben szabályozott kereskedelmi jogi személyegyesítő társaságokkal, addig az EEG egy különleges szervezeti forma az osztrák társasági jogban. A gyakorlat azt mutatja, hogy a nem ipari-kereskedelmi tevékenységekre (szabadfoglalkozásra, erdő-és mezőgazdálkodásra), a kereskedelmi törvény személyegyesítő társaságokra vonatkozó rendelkezéseit nem lehetett rájuk alkalmazni. [HGB 2. § (4) bek.] Az ilyen foglalkozások, az EEG hatályba lépése előtt a polgári jogi társaságok formájához illeszkedtek. E szervezeti tömörülések száma eleinte igen csekély volt, de mégis igény támadt egy önálló szabályozás megalkotására.

Az EEG-t a törvényalkotás szövetségi törvénybe kívánta foglalni. Az Erwerbsgesellschaftengesetz (EGG 1990) tette lehetővé, hogy egy vállalkozás akkor is tudjon cégszerűen működni, ha nem végez „teljesjogú kereskedői“ tevékenységet. A közkereseti társaság (OHG) és a betéti társaság mintájára egy „kereső“ jellegű közkereseti- és betéti társaság (OEG és KEG) alapítását lehetővé tették, ha közös tevékenységet egy közös cég alatt terveztek, azonban egy közkereseti- ill. betéti társaság alapításának feltételei nem álltak fenn.

Ebben a formában összefoghattak a szabadfoglalkozásúak és az azonos foglalkozási körbe tartozók is, tevékenységük közös folytatására. [5]

Az EGG 1. §-a formailag a HGB 105-161. §§-ra támaszkodott. Az alapvető szerkezet és a társasági viszony meghatározására a HGB-ben szabályozott kkt.-ra és bt.-re vonatkozó hatályos jogszabályokat vették át és ezek mintájára alakultak az „Offene Erwerbsgesellschaft” illetve a „Kommanditerwerbsgesellschaft” társasági formációk, amely sajátos, csak az osztrák jogban előforduló speciális alakzatok.

Az EEG személyegyesítő társaság, amit – mint „külső társaság” – fel kellett venni a cégjegyzékbe. Ha a szervezetet, a társasági vagyont vagy rendszert vizsgáljuk akkor az OEG az OHG –vel, a KEG pedig a KG –val mutatott azonosságot.

III. Az Eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG) társasági jogi forma az UGB hatálybalépése után[6]

A közkereseti társaság (OHG, OEG) és a betéti társaság (KG, KEG) szabályanyagát egy-egy egységes jogi konstrukcióba foglalták össze. Így ezt követően már csak egyszerűen közkereseti társaságról (OG – korábban OHG elnevezéssel) és betéti társaságról (KG) beszélhetünk, amelyek mindegyikét az UGB-be illesztették be.

Újdonság, hogy az UGB szerint a szabályozott személyegyesítő társaságok bármely megengedett célra alapíthatók, mindegy, hogy ipari, szabadfoglalkozású, mező- vagy erdőgazdálkodási ill. nem üzleti célról van szó.

Tehát a jövőben már csak két személyegyesítő társaságformát lehet a cégkönyvbe bejegyezni, mégpedig

- a közkereseti társaságot (Offene Gesellschafts, OG) és
- a betéti társaságot (Kommanditgesellschaft, KG).

OEG-t és KEG-et 2007. január 1-jétől már nem lehet alapítani. A már fennálló OEG-t és KEG-t 2009. dec. 31-ig „automatikusan” OG-vé (kkt.-vé) vagy KG-vá (bt.-vé) kell átalakítani (a bejegyzése költségmentes), és a cégformának megfelelő elnevezéssel kell ellátni. A már létező közkereseti társaságoknak a törvény nem biztosítja a cégformák közötti váltást.

Ezeknél a személyegyesítő társaságoknál újdonság a részesedésre vonatkozó szabályozás is. Az UGB hatálybalépése előtt a tagok részesedése a befizetések és a kivétek miatt állandóan

változott. Az UGB alapján, amennyiben az másképp nem rendelkezik, az egyes tagok üzletrésztét rögzítik. A tag részesedése a befektetése mértékéhez igazodik, az, hogy a befizetés valóban megtörtént-e, az nem releváns.

IV. Befejezés

Miután a 2005-ös osztrák kereskedelmi jogot módosító törvény (Handelsrechts-Änderungsgesetz 2005) hatályon kívül helyezte az Erwerbsgesellschaftengesetz-et (EGG 1990), megszűnt a lehetőség ennek a törvény hatálya alá tartozó, speciálisan osztrák, társasági formákat alapítani. A lehetőség már csak a közkereseti társaságnak (Offene Gesellschafts, OG) és a betéti társaságnak (Kommanditgesellschaft, KG) adott.

A már meglévő társaságokat (OEG-t és KEG-t) 2009. dec. 31-ig OG-vé (kkt.-vé) vagy KG-vá (bt.-vé) kell átalakítani.

Zusammenfassung

Nach mehr als zweijähriger Gesetzeswerdung wurde im Herbst 2005 das neue Unternehmensgesetzbuch (UGB) im Parlament beschlossen und damit das bisherige Handelsgesetzbuch reformiert.

Es gibt nur mehr zwei im Firmenbuch eingetragene Personengesellschaftsformen, und zwar die Offene Gesellschaft (OG; früher OHG) und die Kommanditgesellschaft (KG). Eine OEG oder KEG kann nur mehr bis zum 31.12.2006 gegründet werden. Eine am 1.1.2007 bestehende OEG oder KEG wird automatisch zur OG, KG und muss bis zum 31.12.2009 ihren Rechtsformzusatz im Firmenwortlaut entsprechend abändern. Für eine bestehende OHG sieht das Gesetz keine Anpassung des Firmenwortlautes vor.

Die Einführung des neuen Unternehmensgesetzbuches (UGB) mit Wirkung zum 1.1.2007 bedeutet das „Aus“ für OEG's und KEG's. Dies bedeutet, dass bestehende OEG's und KEG's bis zum Jänner 2010 den Rechtsformzusatz „OG oder KG“ entsprechend anpassen müssen. Dies geschieht gebührenfrei. Der Zusatz „OHG“ darf weiterhin geführt werden.

Neu ist, dass die im Unternehmensgesetzbuch geregelten eingetragenen Personengesellschaften zu jedem Zweck gegründet werden können, egal ob gewerblich, freiberuflich, land- und forstwirtschaftlich oder nicht unternehmerisch.

---

[1] A szerző a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi docense. Az írás megjelenését az OTKA (68628. sz.) támogatta.

[2] A végjegyzetekben hivatkozott forrásokon túl a cikkhez még az alábbi források szolgáltatottak alapot: Harrer, Friedrich – Mader, Peter: Die HGB- Reform in Österreich, Wien: LexisNexis ARD Orac (2005); Schummer, Gerhard – Kriwanek, Sabine: Das neue Unternehmensgesetzbuch. Aus HGB wird UGB, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Schummer, Gerhard: Allgemeines Unternehmens, 6. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Roth, Günter H. – Fitz, Hanns: Unternehmensrech. Handels- und Gesellschaftsrecht, 2. neu bearb. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Nowotny, Georg: Gesellschaftsrecht, Kurzlehrbuch, verf. von Georg Nowotny, 3. Aufl., Wien: Verl. Österreich (2007); Gruber Michael (Hrsg.) – Koppensteiner, Hans Georg: Gesellschaftsrecht, Wettbewerbsrecht, Europarecht, Hans-Georg Koppensteiner zum 70. Geburtstag, Wien:

LexisNexis-Verl. ARD Orac (2007); Dehn, Wilma (Hrsg.): Das neue UGB (die Handelsrechtsreform im Überblick nach dem HaRÄG, PuG und ÜBRÄG 2006 ; Berücksichtigung der steuerlichen Anpassungen durch StruktAnpG 2006, 2. Wartungserlass 2006 EStR 2000, RV zum BudgetbegleitG 2007); 2., aktualisierte Aufl., Wien: Linde (2007); Schauer, Martin: Az osztrák kereskedelmi jog reformja, Magyar Jog 2007/2., 118-126.

[3] Fritz, Christian: Gesellschaftsrecht in Österreich, München: Rehm (2000) 1.

[4] Pl. I. A Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) alapjainak újrafogalmazása (A „Handelsgewerbe” fogalom helyébe az Unternehmens fogalom lépett; A „Kaufmann” (kereskedő) fogalmat az „Unternehmer” (vállalkozó) váltja föl; A szabadfoglalkozásúakat, a mező- és erdőgazdákat érintő változások; A vállalkozások üzleti forgalmának jelentősége). II. A cégjogot érintő módosítások. III. A személyegyesítő társaságokkal kapcsolatos változások. (Ezek részletes kifejtését lásd: Szikora Veronika: Társasági jogi reform Ausztriában – HGB-ből UGB, Gazdaság és Jog, 2008/12. szám.)

[5] Például: orvosok, ügyvédek, közjegyzők stb. Bydlinski, Peter: Grundzüge des Privatrechts für Ausbildung und Wirtschaftspraxis, 3. Aufl., Wien: Manz (1997) (Rz. 924- 925.) 253.

[6] [Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich) 2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A (Letöltés: 2006. december 4.); Karl Wagner: Ende der OEG's und KEG's - Unternehmensgesetzbuch NEU <http://www.ratg.at/de/ende-oeg-keg-122.aspx> (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.); Komarek, Alexander: Das neue Unternehmensgesetzbuch (2.02.2006) LBG Wirtschaftstreuhand Österreich. [Http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150](http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150) (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.)